

Р і з н и ц я
(драма абсурду)

Дійові особи:

ДАЛЬТОНІК
ЗЕЛЕНИЙ
КОРИЧНЕВИЙ
РІЗНИЦЯ

Сцена 1.

(На задньому фоні по центрі висить невелика картина (полотно), накрита сірою тканиною. З права і зліва від неї стоять дві пусті рамки у людський зріст. Посеред кону розмістився шкільного типу легкий чорний стіл. На ньому - два клаптики тканини: один – зеленого, інший – коричневого кольору.

Освітлення – напівтьмяне)

(З'являється ДАЛЬТОНІК. Нерішуче підходить до столу)

ГОЛОС *(тут і надалі звідкись із глибини глядацького залу):* Прошу. Що ви думаєте з цього приводу?

(ДАЛЬТОНІК нерішуче бере клаптики тканини, підносить до світла, роздивляється. Врешті-решт задоволено киває й кладе їх на стіл)

ГОЛОС: Ну!

ДАЛЬТОНІК: Немає ніякої різниці.

ГОЛОС: *(обурливо)* Що?! Та як ти смієш?! Геть звідси! Геть! Дурень! Ганьба!
(з'являються інші обурливі голоси; скандують) Гань-ба! Гань-ба!...

(ДАЛЬТОНІК розгублений і присоромлений, швидко біжить на задню частину кону і там ховається за висячим полотнищем. Витягує пензлик, відгортає зі свого боку тканину і починає на полотні щось малювати)

Сцена 2.

(З глибин глядацького залу виходять ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ. Однаково охайно “пристойно” (радянська костюмна естетика) одягнуті. Вони – в чорних окулярах. Змістивши стіл, потрапляють під перехресне яскраве світло. Простір кону витягується, тіні майже зникають. Помічають один одного. Знімають чорні окуляри. Всідаються на стіл, боком до глядачів, по-турецьки склавши ноги, спершись спинами один об одного)

Сцена 3.

(З-за полотна, знову накривши його тканиною, виходить ДАЛЬТОНІК)

ДАЛЬТОНІК: Ну, я ж не винний. Справа в тім, що я не бачу жодної різниці у цьому всьому... Немає ж різниці... От, коли від п'яти відняти два, то є різниця, а саме – три... різниця. А так немає різниці... жодної... Що від кого віднімати? Не можна ж нічого відняти. Всюди одне і те ж... Ніс – один, вуха – два, губи... - теж два..., дві..., чи одна?... Отже, немає різниці... Усе те ж саме... Як жити в такому світі, як? Скрізь одноманітність. Усе однакове. Немає різниці... Як жити?... Жити як?...

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: *(разом)* Смерть!

ДАЛЬТОНІК: А яка різниця? Життя чи смерть? Яка? Немає ж ніякої різниці!

(ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ злязять зі столу. Беруть відповідні їм по кольору клаптики тканини і прикріплюють їх до грудного лацкана своїх піджаків, як стрічки).

ЗЕЛЕНИЙ: Вбивство!

КОРИЧНЕВИЙ: Самогубство!

ДАЛЬТОНІК: А яка різниця? Результат же той самий. Смерть.

ЗЕЛЕНИЙ: А до чого ж тоді тут життя?

ДАЛЬТОНІК: До смерті. В умовах перенаселення та нестачі природних ресурсів смерть одного – це життя іншого.

КОРИЧНЕВИЙ: Ось бачиш. Ти сам сказав: “одного”, “іншого”. Це ж різні поняття.

ЗЕЛЕНИЙ: Так само, як, припустимо,... о! зелений і коричневий!

КОРИЧНЕВИЙ: Правильніше, коричневий і зелений.

ДАЛЬТОНІК: Немає ніякої різниці. Від перестановки тотожностей відсутність різниці не змінюється.

ЗЕЛЕНИЙ: Як ти можеш цього не бачити?

КОРИЧНЕВИЙ: Як ти можеш цього не порівнювати?

ДАЛЬТОНІК: Ви про що?

ЗЕЛЕНИЙ: Ось, дивись. Наприклад, зелений ...

КОРИЧНЕВИЙ: Тобто, коричневий...

ЗЕЛЕНИЙ: Сам ти коричневий!

ДАЛЬТОНІК: Ви бачите? Взагалі-то, це - одне й те ж саме.

КОРИЧНЕВИЙ: А ось і ні. Коричневий ..., він коричневий, бо..., бо...

ЗЕЛЕНИЙ: ...бо він не зелений.

КОРИЧНЕВИЙ: Ось!

ЗЕЛЕНИЙ: Ось! А зелений – це зовсім інше...

ДАЛЬТОНІК: Тобто, коричневий – це одне?

КОРИЧНЕВИЙ: Ні, не одне. Навіть навпаки. За коричневим багато таких, як він кольорів.

ДАЛЬТОНІК: А різниця?

КОРИЧНЕВИЙ: О! Ти її не бачиш? Ну, це вже зовсім...

ЗЕЛЕНИЙ: Ні, “зовсім” – це зелений. Пам’ятай: зелений – це зовсім (!) інший.

ДАЛЬТОНІК: А-а-а...

ЗЕЛЕНИЙ: (*перебиває*) Різниця? Вона у тому, що зелений ... зелений ... зелений, він зовсім зелений, і... різниця у тому, що зелений – це...

КОРИЧНЕВИЙ: ...це не коричневий.

ЗЕЛЕНИЙ: Ось!

КОРИЧНЕВИЙ: Ось!

ДАЛЬТОНІК: Здається, я починаю розуміти.

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: (*разом*) Невже?

КОРИЧНЕВИЙ: Тоді поясни нам, як ти почав НЕ розуміти? Хто тебе на це підштовхнув, і що було обіцяно?

ЗЕЛЕНИЙ: Поясни, - і усе забудеться, як лихий сон, невдалий жарт...

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: (*разом*) Так у чому різниця?

ДАЛЬТОНІК: Ні у чому. Я не про те. Я починаю розуміти відсутність різниці.

КОРИЧНЕВИЙ: Це нас, тобто мене, не цікавить.

ЗЕЛЕНИЙ: Ні, це зовсім (!) не цікавить мене. Крім того, ти сам собі суперечиш.

ДАЛЬТОНІК: Невже?

КОРИЧНЕВИЙ: На нашу, тобто на мою, думку, ти суперечиш тим, що визнаєш відсутність різниці.

ДАЛЬТОНІК: Визнаю.

ЗЕЛЕНИЙ: А отже, різниця існує, оскільки вона може бути відсутньою.

ДАЛЬТОНІК: Різниця існує тільки для того, щоб щось відняти.

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: (*разом*) Не треба у нас нічого віднімати! (*перезирнулись*) Тобто у мене!

ДАЛЬТОНІК: Візьмемо коричневий...

КОРИЧНЕВИЙ: Тобто, зелений...

ЗЕЛЕНИЙ: Сам ти зелений!

ДАЛЬТОНІК: Я ж казав: немає...

КОРИЧНЕВИЙ: (*перебиває*) Якщо віднімати, то я стверджую: зелений – занадто насичений колір.

ЗЕЛЕНИЙ: Брехня! Прошу занести це у протокол. Тут пан щось наплутав. зелений не занадто, а зовсім... Згадайте: зовсім (!) не насичений.

ДАЛЬТОНІК: Чим насичений?

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: Немає ніякої.... *(запнулися)* Це не важливо....

КОРИЧНЕВИЙ: Пам'ятаєш? Це ж твої слова. Ти це казав.

ДАЛЬТОНІК: Я?... Але...

ЗЕЛЕНИЙ: *(перебиває)* Але якщо віднімати, то, щоб не помилитися, я відкрию тобі велику таємницю.

КОРИЧНЕВИЙ: Немає ніякої таємниці! Я впевнений: це – несуттєво.

ЗЕЛЕНИЙ: Я не боюся казати правду. Зелений важливіший...

КОРИЧНЕВИЙ: *(до Дальтоніка)* Не слухай його. Не зраджуй своїх переконань.

ЗЕЛЕНИЙ: ..., бо, якщо від коричневого відняти зелений, то вийде, страшно сказати, червоний.

КОРИЧНЕВИЙ: Це безпідставні чутки. Матуся мені завжди казала: не довіряй... цим...

ДАЛЬТОНІК: Кому?

КОРИЧНЕВИЙ: *(пошепки)* Ти, до речі, знаєш, що зелений – це, насправді, синьо-жовтий?

ЗЕЛЕНИЙ: Синьо-жовтий?!

КОРИЧНЕВИЙ: Деякі стверджують, що він іноді ще й жовто-синій...

ЗЕЛЕНИЙ: Зате коричневий у глибині кривавий!

ДАЛЬТОНІК: Немає ніякої різниці.

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: Де різниця? Не треба нічого віднімати.

ДАЛЬТОНІК: Не хвилюйтеся. Немає ж ніякої різниці.

ЗЕЛЕНИЙ: Справді?

КОРИЧНЕВИЙ: Тобто, ніхто не буде нічого віднімати?

ДАЛЬТОНІК: А що? У вас щось є?

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: Ні-ні. Нічого... Зовсім (!) нічого.

ДАЛЬТОНІК: Отже, немає жодної різниці. Усе виправдано. Якщо ж ні, тоді те, що ви пропонуйте, повинне мати якусь основу, релігію або ідеологію, - інакше у цьому немає сенсу.

ЗЕЛЕНИЙ: А що таке “сенс”? Ти коли–небудь його бачив? Це все вигадки розбещених іноземців. У нашій країні немає сенсу!

(Під час останніх слів ЗЕЛЕНОГО задній фон поступово тьмяніє. ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ йдуть у мряку)

Сцена 4.

(ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ біля своїх рамок відпочивають, перевіряють грим, зачіску. ДАЛЬТОНІКА не видно)

КОРИЧНЕВИЙ: Цей грим занадто в'їдається у шкіру.

ЗЕЛЕНИЙ: Грим як грим. Ти не про те думаєш. Необхідно триматися в образі. Інакше - нам цього не подарують.

КОРИЧНЕВИЙ: Я виконую свою роботу сумлінно. Не думаю, щоб мене можна було у чомусь звинуватити... Та й ти, врешті, не у кращому становищі. Буває, чи не так? (*смішок*)

ЗЕЛЕНИЙ: Не розумію, про що ти?

КОРИЧНЕВИЙ: ...Так. Звичайно ж. Вибач. Я втомлений.

ЗЕЛЕНИЙ: Нічого. Ми ж, все-таки, одна команда. Але зважай: я один усе не витягну.

КОРИЧНЕВИЙ: Знаю... Щось мені сьогодні не по собі. Дивні передчуття: ніби живіт зудить і у скронях шарпає.

ЗЕЛЕНИЙ: У мене те ж саме. Напевно, переїли сьогодні. Напхали нас, як на відбій. Актор повинен бути голодним.

КОРИЧНЕВИЙ: І я ніяк не звикну. Начебто й не вперше... Навіщо стільки їсти перед роботою? - Розслабляє ж...

ЗЕЛЕНИЙ: Це нас не повинно турбувати. І взагалі: немає про що говорити. Може, не досить смачно?

КОРИЧНЕВИЙ: Та ні! У тому то річ. Я був би не проти постійно так харчуватися,... - нерви, ти ж сам розумієш. Боїшся не виконати...

ЗЕЛЕНИЙ: Та що ти постійно "боїшся", "передчуття"... Перестань нити! Думаєш, мені легше? Ніколи так не пітнів, як сьогодні.

КОРИЧНЕВИЙ: Головне, щоб він не помітив.

ЗЕЛЕНИЙ: Хто?

КОРИЧНЕВИЙ: Дальтонік.

ЗЕЛЕНИЙ: Ну... Ми можемо у будь-який момент піти.

КОРИЧНЕВИЙ: Я виконую свою роботу сумлінно. Не думаю...

ЗЕЛЕНИЙ: ...щоб мене можна було у чомусь звинуватити. Знаю-знаю. Тобі треба більше імпровізувати.

КОРИЧНЕВИЙ: Думаєш? (*ЗЕЛЕНИЙ киває*) А ти переграєш.

ЗЕЛЕНИЙ: Помітив? Це необхідно. Здається, ми маємо справу з хворим. Він цього потребує.

КОРИЧНЕВИЙ: Хто?

ЗЕЛЕНИЙ: (*ніби не чує*) Так, цікаво, жив, працював... - і тут приходимо ми...

КОРИЧНЕВИЙ: Ага! А коли підемо - він знову живе, працює...

ЗЕЛЕНИЙ: А раптом не... працює? Що тоді?

КОРИЧНЕВИЙ: Кажуть... Приходить хтось інший.

ЗЕЛЕНИЙ: Ти коли-небудь бачив?

КОРИЧНЕВИЙ: Безглуздо. Навіщо тоді тут ми?

ЗЕЛЕНИЙ: Ми - треба. Не забувайся: я - зелений, а ти..., ти...

КОРИЧНЕВИЙ: ...коричневий?... Чому? А може це я, я! - зелений?!

ЗЕЛЕНИЙ: Та подивись на себе! Хіба є хоча б якась ймовірність? Ні, коричневий - це коричневий, і ... коричневий досить часто переважно коричневий ... Але ж він - не зелений!

КОРИЧНЕВИЙ: *(кривляється)* Справді. І чому я так розхвилювався? Зелений - зовсім інше... Особливо, якщо зважати, що він... зелений. А коричневий навіть занадто відрізняється...

ЗЕЛЕНИЙ: Тобі не набридло?

КОРИЧНЕВИЙ: Що?

ЗЕЛЕНИЙ: Постійно повторювати одне й те ж саме. Це ж очевидно і не потребує твоїх логічних пояснень. Усе є... і мусить бути! І ніякого додаткового сенсу це не потребує!

КОРИЧНЕВИЙ: Як?

ЗЕЛЕНИЙ: Що?

КОРИЧНЕВИЙ: Як "мусить бути"?

ЗЕЛЕНИЙ: ...А-а-а ти що, не бачиш?... Я розумію: дальтонік... Правильніше: намагаюся зрозуміти... *(раптово примружившись, придивляється)* Слухай, а може... Ха-ха!

КОРИЧНЕВИЙ: *(аналогічно)* Ха-ха!

ЗЕЛЕНИЙ: *(полегшено)* Ха-ха-ха!

(КОРИЧНЕВИЙ підхоплює сміх ЗЕЛЕНОВОГО і вони разом регочуть)

ЗЕЛЕНИЙ: *(усе ще сміючись)* Ні, ти б ще мене запитав, хто ти такий?

КОРИЧНЕВИЙ: *(теж не вгаваючи)* ...Як-як?

ЗЕЛЕНИЙ: Ну, спитай, хто ти такий?

КОРИЧНЕВИЙ: Хто я такий?

ЗЕЛЕНИЙ: Ага. Хто ти такий?

КОРИЧНЕВИЙ: А хто я такий?

ЗЕЛЕНИЙ: Ти.

КОРИЧНЕВИЙ: Я?

ЗЕЛЕНИЙ: Так, ти...

(ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ припиняють сміятись)

КОРИЧНЕВИЙ: Я... І це все?

ЗЕЛЕНИЙ: ...*(киває)*

КОРИЧНЕВИЙ: А... ти?... *(ЗЕЛЕНИЙ знизує плечима) ... (раптом підхопившись) зелений!*

ЗЕЛЕНИЙ: Так... кажуть... І ти - це не тільки Ти. Ти ще й коричневий!

КОРИЧНЕВИЙ: Крім того...

(ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ намагаються реготати, але "кислий" вираз обличчя не дозволяє їм цього, - чується лише уривчастий спотворений сміх з тваринними нотками... Врешті, ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ повертаються до своїх рамок)

ЗЕЛЕНИЙ: *(у тиші)* Так, цей грим занадто переважно в'їдається у шкіру.

Сцена 5.

Освітлення тьмяне. Крізь морок проглядаються лише силуети людей, речей... На столі спиною до глядачів сидить дальтонік. Зелений і Коричневий біля своїх рамок танцюють щось схоже на стрептиз (відповідний музичний супровід).

ДАЛЬТОНІК: ...Я такий, як усі... Не бачити різниці у фарбах дуже легко - необхідно тільки, щоб вони стали вам такими ж рідними, як мені... Усе розпочалося з... Цей колір поглинув мене одразу... Він був усюди: в рисах людського обличчя, на дошці поміж рядками крейдяних букв, написаних моєю або чиеюсь іншою рукою, у відблисках металу, скрипі віконних петель... Він набрид... З'явився... інший... Цей налетів як вітер, стрімко поніс, жбурнув чимось в очі і - ...зник... Наступний... Наступний?... Було багато, але поступово вони зливались, ставали однаковими... Я перестав помічати різницю *(дальтонік підходить до полотна, розвертає його до глядачів і знімає тканину. Під нею - чистий білий фон)*... Інші цього ще не розуміють, але вже немає..., не існує... Жодної.

Сцена 6.

(Виходять ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ, чимось схожі на місіонерів-проповідників)

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: Діти мої!

ЗЕЛЕНИЙ: Життя проходить, а зелений колір — вічний.

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: Віруйте!

КОРИЧНЕВИЙ: Того не врятують, хто думає, що коричневого немає.

ЗЕЛЕНИЙ: Прислухайтесь!

КОРИЧНЕВИЙ: Придивляйтесь!

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: Різниця існує!

ЗЕЛЕНИЙ: Є чорне...

КОРИЧНЕВИЙ: ... і біле.

ЗЕЛЕНИЙ: зелений...

КОРИЧНЕВИЙ: ...і коричневий....

ЗЕЛЕНИЙ: Життя...

КОРИЧНЕВИЙ: ...і смерть.

ЗЕЛЕНИЙ: Зрозумійте! *(до дальтоніка)* І будете прощені!

ДАЛЬТОНІК: *(тихо)* Я... не бачу... різниці...

ЗЕЛЕНИЙ: А хіба для цього необхідні очі?

КОРИЧНЕВИЙ: Скажу по секрету: велике щастя для такого простого смертного, як ти, побачити Різницю.

ЗЕЛЕНИЙ: Вона усюди. Вона існує навіть у тобі.

ДАЛЬТОНІК: І в вас?

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: І в нас.

ДАЛЬТОНІК: Де?

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: В серці.

ДАЛЬТОНІК: Якщо у вас у серці різниця, - значить, там немає переконань. Отже, ви самі зовсім (!) не впевнені у тому, що проповідуєте?

КОРИЧНЕВИЙ: ...Дістав! Надокучив! Усе! Іду десь розвіюсь...! Розважусь...! Зірвусь! *(ЗЕЛЕНИЙ і ДАЛЬТОНІК здаються розгубленими)* *(до Зеленого)* А ти з ним... далі, коли ще маєш сили. Я розумію, я – актор. Переді мною стоїть завдання переконати цього дальтоніка, що різниця є. Але ж так не можна. Він навіть не намагається взаємодіяти. *(до ДАЛЬТОНІКА)* Ти хоч розумієш, що ми повинні одне одному допомагати?!

(ЗЕЛЕНИЙ схвильовано дістає сценарій і починає його швидко гортати)

КОРИЧНЕВИЙ: О! Сценарій дістав! Дарма. Там таких реплік нема.... О-па! Акторська імпровізація! Слабо?!

ДАЛЬТОНІК: *(розгублено розводить руками)* Це... немає ніякої різниці...

КОРИЧНЕВИЙ: *(вказуючи пальцем на дальтоніка; переможно)* А! *(до Зеленого)* А ти чого мовчиш?

ЗЕЛЕНИЙ: Я мовчу?! *(швидко кидає сценарій за куліси)* Я ось-ось мав це саме сказати, - просто у мене в горлі... *(до ДАЛЬТОНІКА)* Дістав ти нас...

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: Тобто мене. *(перекривляють)* Не має ніякої різниці!

ЗЕЛЕНИЙ: Ти повинен вже був почати сумніватися у своїх переконаннях. А він навпаки ще й нас намагається з пантелику збити.

КОРИЧНЕВИЙ: Це ж ненормально, якщо ти один такий. Усі бачать різницю, а він, розумієте, не бачить.

ЗЕЛЕНИЙ: Ти хто за професією?

ДАЛЬТОНІК: Ху-художник.

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: Хто?

ДАЛЬТОНІК: Художник.

КОРИЧНЕВИЙ: Чудово! Дальтонік-художник!

ЗЕЛЕНИЙ: У нас кого тільки куди не беруть. *(схопившись)* Ні, я особисто не проти. Навіть убогих і недоладних треба кудись прилаштувати, але ж...

КОРИЧНЕВИЙ: Як же ти кольори-то розрізняєш?

ДАЛЬТОНІК: *(самовдоволено)* А у мене вони підписані. Беру тюбик, а на ньому, наприклад, - "коричневий".

ЗЕЛЕНИЙ: Зелений.

ДАЛЬТОНІК: Або "Зелений."

КОРИЧНЕВИЙ: Коричневий.

ДАЛЬТОНІК: Ні, у мене тільки один тюбик з коричневим.

КОРИЧНЕВИЙ: Іди купи!... Та, врешті-решт, кого я переконую?! Казав же: не можна його..., з ним... Це гальмо і себе закопає, і нас за собою потягне! Та йому напевно немає ніякої... Ух! *(показує дальтоніку кулак)* ..., що через нього інші страждатимуть.

ЗЕЛЕНИЙ: Ну. Все тут не як у людей! *(нервово мне стрічечку у себе на грудях; шпилькою проштрикує палець)* Годі! Мені це все вже набридло! Ось вам ваш піджак з стрічечкою! *(знімає піджак)* Хоча, чому це я вам піджак маю віддавати? *(одягає піджак)* Ні, ну я розумію. Фінансова скрута у мистецькому середовищі. Я беру тягну з дому оцей "акторський" костюм, - між іншим, по сумісництву батьківський святковий... До речі, потай від мами і тата... Але ж стрічечку, стрі-чеч-ку, вже можна було хоча б випрасувати, я вже не кажу про те, щоб її випрати.

КОРИЧНЕВИЙ: *(притишено, намагаючись заспокоїти)* Ти ж знаєш, що у нас бутафор і костюмер в одній особі. Ну, заспокойся. У неї просто часу немає.

ЗЕЛЕНИЙ: Совісті у неї немає. Я її вже третій тиждень прошу: Ну, Катя, ну... в парк погуляти, кафе, кіно... Навіть в театр запрошував... *(раптом голосно)* Так на інших у неї час є, а на СТРІЧЕЧКУ немає?!

КОРИЧНЕВИЙ: Ну ти ж знаєш, усі вони, - ці жінки, - однакові.

ДАЛЬТОНІК: Немає ніякої різниці.

КОРИЧНЕВИЙ: Ось, бачиш, навіть дальтонік підтверджує.

ЗЕЛЕНИЙ: *(скрушно)* Та що він знає?! Дістав тут усіх вже... У мене, знаєш, не за себе особисто душа болить. За весь світ. Не вистачає у наших людей, розумієш, якоїсь щирості, чогось справжнього. Усі грають ролі, ставлять нікому непотрібні експерименти, постійно намагаються один одному щось доказати, поставити на місце..., - звідки вони знають у кого яке місце?!

КОРИЧНЕВИЙ: *(киває)* Не знають.... Я за Катериною, між іншим, теж колись тижнів зо три упадав, - ну, ми ж з нею ще до того, як ти тут з'явився, познайомились... Навіть у музей запрошував...

ЗЕЛЕНИЙ: *(зітхає)* А я наступного разу збирався запросити...

КОРИЧНЕВИЙ: *(до ЗЕЛЕНОГО)* Ну, і кого ще їм треба?!...

ЗЕЛЕНИЙ: Ми ж багато не вимагаємо. Нам би трішки ніжності...

КОРИЧНЕВИЙ: ..., трішки лагідності...

ЗЕЛЕНИЙ: ..., трішки теплоти...

КОРИЧНЕВИЙ: ..., довіри...

ЗЕЛЕНИЙ: ..., вірності...

КОРИЧНЕВИЙ: ..., пристрасті...

ЗЕЛЕНИЙ: ..., обожнювання...

КОРИЧНЕВИЙ: Та й ми у боргу не залишимося, і відплатимо...

ЗЕЛЕНИЙ: ...гарними словами.

КОРИЧНЕВИЙ: Киця.

ЗЕЛЕНИЙ: Золотце.

КОРИЧНЕВИЙ: Сонечко.

ДАЛЬТОНІК: Вибачте, а про що у вас вистава?

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: Немає ніякої різниці!

Сцена 7.

(З'являється РІЗНИЦЯ з великою широколезною сокирою (бажано, з-під кону – наприклад, з суфлерської ями))

РІЗНИЦЯ: Як це “немає”? Ось вона я.

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: Це ти у всьому винний! Це ти наврочив!

ДАЛЬТОНІК: Немає ніякої різниці.

РІЗНИЦЯ: Я – різниця. Я працюю на м'ясокомбінаті і відрізаю голови у різної худоби.

ДАЛЬТОНІК: *(замислено)* А це ідея – віднімати голови.

ЗЕЛЕНИЙ: *(через плече)* Тпху-тьху-тьху...

КОРИЧНЕВИЙ: *(дальтоніку)* Тут ваші методи не пройдуть! Не той час!

(ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ намагаються триматися від Різниці на відстані. Здалеку розшаркуючись, вітаються з нею)

ЗЕЛЕНИЙ: Зелений.

КОРИЧНЕВИЙ: Тобто... коричневий.

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: *(покwapно)* А ми у вас вірили!

ДАЛЬТОНІК: Так-так, віднімати голови... Звичайно ж, я маю на увазі лише худобу...

ЗЕЛЕНИЙ: Злочинець!

КОРИЧНЕВИЙ: Я – не худоба. І взагалі, коричневий...

ЗЕЛЕНИЙ: Тобто, зелений. Я теж не худоба.

ДАЛЬТОНІК: Справді. Навкруг одна худоба.

РІЗНИЦЯ: Худоба? Де худоба?

ЗЕЛЕНИЙ: Немає тут ніякої худоби.

КОРИЧНЕВИЙ: Ні, немає.

РІЗНИЦЯ: Ви щось від мене приховуєте. За останніми соціологічними допитуваннями у нашій країні на кожних двох людей припадає одна худобина. А нас тут аж он скільки. Один обов'язково повинен бути худобою.

ЗЕЛЕНИЙ: Повинен... Але я не худоба. У мене є довідка (*витягує з кишені піджака папірець і ручку; швидко щось “калякає”*). Ось!

КОРИЧНЕВИЙ: (*вихоплює папірець*) Це моя довідка! І я не худоба!

ЗЕЛЕНИЙ: (*намагається відібрати папірець*) Ні, моя...

РІЗНИЦЯ: (*наступає*) Ви що, натякаєте, що це я – худоба?!

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: Ні-ні... Ви що? І не думали... Ви різниця... різниця не може бути худобою!

ДАЛЬТОНІК: Худоба... Худоба – поняття досить містке і багатозначне. Але в основному виділяють два види. Перший – велика рогата худоба. Досить загрозна на вигляд. Харчується в основному зеленню у значних кількостях, - тому майже постійно щось пережовує. Де прив'яжуть – там і пасеться. Як правило, час від часу потребує зміни пасовища, доки на старому не виросте нова зелень.

РІЗНИЦЯ: Так, ця худоба є небезпечною: у неї гострі роги і розвинуті копита.

ЗЕЛЕНИЙ: Вона приносить велику користь.

КОРИЧНЕВИЙ: І зовсім не шкідлива, - необхідно тільки знайти правильний підхід.

ДАЛЬТОНІК: Другий вид – проста свійська. У неї, порівняно з великою рогатою, вим'я невелике (або й взагалі відсутнє), але доїться вона набагато частіше. Тих з них, які особливо швидко обростають, регулярно стрижуть. Характеризуються м'якою вдачею, покірністю, відсутністю нарікань на будь-кого або будь-що. Деякі дослідники виділяють ще так званий “тягловий” тип, що представлений особливими трударями, на яких їздять усі, кому не лінь.

РІЗНИЦЯ: До мене потрапляють всілякі. Однак, ким би вони не були, в останню хвилину ведуть себе однаково:...

ДАЛЬТОНІК: Я ж кажу...

РІЗНИЦЯ: ...щось мекають, мукають, - в деяких навіть виходить дуже жалісно... Цікаво те, що якимось невідомим чином вони ніби передчувають свою долю.

ЗЕЛЕНИЙ: Я нічого не передчуваю.

КОРИЧНЕВИЙ: А у мене взагалі немає інтуїції.

ДАЛЬТОНІК: А у мене... якась дивна легкість на серці. Дивне усвідомлення значущості того, що відбувається... Агов! Чому ви усі такі похнюплені, знічені?... Чого ви хочете? Усе є так, як мусить бути, і... немає ніякої різниці.

РІЗНИЦЯ: Як це немає?! Ось вона я! Чи ти сліпий?!

ЗЕЛЕНИЙ: Майже. Він – дальтонік.

КОРИЧНЕВИЙ: Хоча іноді краще бути сліпим.

ДАЛЬТОНІК: Я можу сказати точно лише одне: я не глухий! Тому не слід так волати, а щодо моїх зорових якостей... Цю Різницю створили ви самі. Вона, всього на всього, - плід вашої уяви. Це ви довіряєте своїм страхам більше, ніж власним очам. Забули? Ви ж актори. А це – лише гра.

ЗЕЛЕНИЙ: Так, ми актори.

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: Нас наймають перевиховувати інших.

КОРИЧНЕВИЙ: І це – вже не гра...

ЗЕЛЕНИЙ: ..., якщо ми тебе не переконали.

ДАЛЬТОНІК: У чому?

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: Вона існує!

РІЗНИЦЯ: Що? Звичайно ж різниця. А ви що сумніваєтесь? Сокира є. Акт на відбій худоби – теж. Мені здається, користі з вас – ніякої. Молока не даєте... Та й взагалі, щоб просто так мукати – треба дозвіл.

(ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ падають на коліна, жалісно завивають)

ЗЕЛЕНИЙ: Зжальтеся! У ме-ме-е-ене сім'я: діти-сироти, батьки-пенсіонери. Дружина-стерва покинула нас...

КОРИЧНЕВИЙ: Не карайте! Чим я завинив? Я ж му-му-у-ухи у житті не образив. А його дружина *(вказує на ЗЕЛЕНОГО)* і декілька дітей-сиріт перейшло до ме-е-не!

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: Му-у-ученик!

ЗЕЛЕНИЙ: Мене найняли. Спитайте.

КОРИЧНЕВИЙ: Я у вашій команді і цілком розділяю такий стан справ.

ДАЛЬТОНІК: *(у лице РІЗНИЦІ)* Ех! Немає ніякої різниці!

ЗЕЛЕНИЙ: Що ти таке кажеш?! Ти... Ти...

КОРИЧНЕВИЙ: ...теля. Справжнє теля.

ЗЕЛЕНИЙ: Так-так. Теля... Хоч і дальтонік

ДАЛЬТОНІК: *(підхоплюється)* Ви не розумієте! Немає ніякої різниці! Більшість навкруг – худоба, а тому все інше нічого не важить!

РІЗНИЦЯ: Значить, ти – теля?

ЗЕЛЕНИЙ: Ось довідка! *(швидко “калякає”)*

КОРИЧНЕВИЙ: *(вихоплює)* Тут написано, що дальтонік – теля.

РІЗНИЦЯ: *(дальтоніку)* Значить, ...ти худоба?

ДАЛЬТОНІК: *(зривається)* Немає ніякої різниці!

РІЗНИЦЯ: *(накидає на голову ДАЛЬТОНІКА мішок)* Пішли за мною. Я тобі покажу, що таке різниця.

ДАЛЬТОНІК: Я – дальтонік. Я нічого не побачу *(йде за РІЗНИЦЕЮ)*. Розумієте, дуже багато худоби..., нічого не видно...

РІЗНИЦЯ: Пішли... Пішли...

(РІЗНИЦЯ витягує дальтоніка (бажано, під кін))

Сцена 8.

(ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ опускають голови... Дивляться на себе. Їм заважає їх власний одяг, тому вони його знімають. Ставлять рамки позаду і спереду картини, таким чином обрамляючи її. Пришпилюють на неї свої стрічки. Перевертають стіл догори ногами. У нестямі розмазують грим по обличчю і тілу одне одного. Розвертаються до глядачів)

ЗЕЛЕНИЙ і КОРИЧНЕВИЙ: Прошу!

ГОЛОС: Що ви думаєте з цього приводу?

(Світло поволі тане)

*Кінець (безбарвний)
березень 2001р.*